

A jelmezállomány túlnyomó többségén kívül a „C” épületben található a jelmeztárvezetői iroda is, ahonnan a szervezeti egység napi ügyeit irányítjuk és ellátjuk az adminisztratív feladatokat. A jelmezt kölcsönző külsős partnereket is itt fogjuk fogadni, a belsős premierekhez, különleges eseményekhez kapcsolódóan itt válogatunk a tervezőkkel, és a jelmez-előkészítés egy része – mint a mosás, vasalás, raktározás vagy szállítás előkészítése – is itt zajlik majd. Ehhez eszközbeszerzés során a korábbiaknál korszerűbb ipari és professzionális eszközöket vásárolt az Opera, így a jövőben nagy teljesítményű ipari mosó- és szárítógépek, valamint a háztartásnál magasabb kategóriájú vasalók és gőzölők segítik a munkánkat.

Az Eiffel Műhelyházban a digitális foglалási rendszer bevezetésével az öltözők foglaltsága is érintőképernyős kijelzőkön követhető nyomon. Itt látható, ki hol öltözik, és az adott öltöző milyen produkció vagy különleges esemény részére van fenntartva. Az Eiffelben az is nagy újdonságot jelent, hogy a különböző művészeti közreműködők öltözői nem szétszórva, emeletenként találhatóak, hanem egy nagy, férfi és női oldalra osztott közös folyosón, ahol sokkal tágasabb, átláthatóbb és letisztultabb öltözők lettek kialakítva. A Bánffy terem mellett található szolistaöltözők is egymás mellett helyezkednek el, nem pedig a színpad két oldalán. Ezek mindegyikéhez külön mosdó, tusoló és mellékhelyiség tartozik. Ez a kialakítás az öltöztetői csapatot is jobban összehozza, többet találkoznak egymással, és a korábbinál sokkal szorosabb együttműködés jön létre a kollégák közt a munkafolyamatok során.

Klein Szabolcs Joel

jelmeztárvezető

Az egyik csoportos öltöző

Egy szolistaöltöző

Fotó: NAGY ATTILA/MMO

Videoközvetítés, streaming

2019 szeptemberében, a járvány második hulláma hatására az Opera az elmúlt évadban először kényszerült arra, hogy két hétre felfüggesse az előadásait, az intézmény vezetése pedig úgy döntött, hogy produkcióit az online térbe helyezi át. Kezdetben az Eiffel Műhelyház Bánffy terméből, majd a Hevesi háziszínpadról sugároztunk heti négy alkalommal ingyenes élő – majd a novemberi szigorítások után esúztatott élő – közvetítéseket. Ezek között zongorával kísért áriaestek és opera-keresztmetszetek (Maszkabál, Opera-Szerda), valamint a zenekar és az énekkar kamarakonzertjei, illetve balett-konzertszámok (Tercett-Trio-Trois, röviden: TTT) szerepeltek. Az Opera Facebook-oldalán közvetített, ott visszanezhető adásokat kezdetben az Opera hetente jelentke-

ző, saját gyártású televíziós magazinműsora, az OperaCafé eszközparkjával szolgáltuk ki. Ezek a műsorgyártásban divatosnak számító, sokak által használt digitális fényképezőgépek, amely technikailag tökéletesen alkalmasak voltak a közvetítések lebonyolítására is, mert sokkal szebb mélységélességgel rendelkeznek, mint a videokamerák többsége.

A stúdióközvetítésre való átállás szükségessé tett néhány kisebb eszközbeszerzést: kopó eszközök, pl. kábelek pótlását. Németh Gyula operatőr társammal korábbi munkáink kapcsán rendelkezünk megfelelő tapasztalatokkal a stúdiókörülmények között folytatott munkáról, így ez nem jelentett komolyabb kihívást. A műsorokat két mozgó és egy fix kamerával vettük, ebben Barta Dénes és

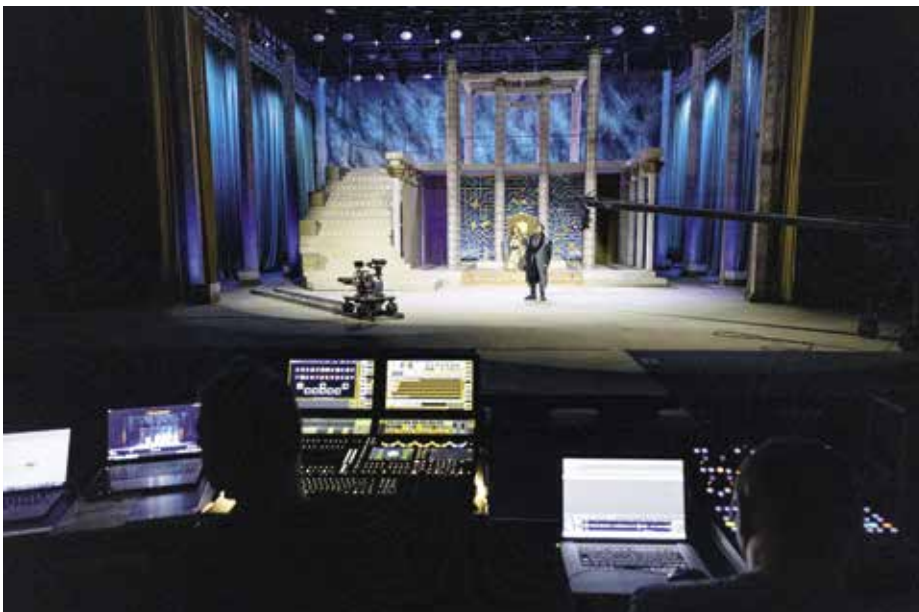
Illés Árpád technikusok is a segítségünkre voltak, akik egy-egy kamerát kezeltek. Mivel évek óta dolgozunk együtt, könnyen belerázódtak ebbe a munkakörbe. A két mozgó kamerával le tudtuk fedni a szűkebb és tágabb képkivágásokat, míg a fix totálkamera a témát vagy az adott előadás teljes látképét dolgozta fel. A két kamerával egy kicsit mozogni is tudtunk, de igyekeztünk biztonságosan, fix pontokból dolgozni, mivel az előadásokban – a szereplők és a rendezők is szűkebb korlátok között mozogtak, nekünk sem kellett ezt olyan dinamikus módon feldolgozni. Minden alkalommal volt műsorvezető is, akit külön helyszínen világitottunk be, így tudtuk a kamerákat változtatni. Nagyon fontos munkatársunk volt a képvágó,

Fotó: KUNNER JÁNOS

A műsorvezető felvétele az egyik OperaLive-közvetítés alkalmával

Fotó: RÁKOSY PÉTER

Képek a Sába királynője opera filmfelvételéről

Czeglédi Zsombor, akinek ugyan újdonság volt ez a munkakör, ám nagyon jól beletanult. Ehhez az is hozzájárult, hogy ő volt a legtöbbet a helyszínen, és a jeleneteket színpadra állító játékmesterekkel egyeztetette, mit kell forgatni a műsorban, milyen változások lesznek, ki merről jön stb. Hiszen neki végig tudnia kellett, mi történik, és hogyan tudja összevágni a kamerák képeit.

A felvételekkel együtt járt több olyan, a helyzetből adódó sajátosság, amire oda kellett figyelniük. A világítás a közvetítések speciális feladata, ugyanis a tévéstúdiós és a színházi személet, illetve eszközpark nagymértékben eltér egymástól. A fényformáló eszközök egy stúdióban más funkciókat töltenek be, inkább nagyobb felületeket világítanak meg szórt fényvel, ott egy-egy helyszínt kell bevilágítani. A színházban sokkal erősebb fénykontrasztok vannak, mivel nem a kameráknak szoktak világítani. A nézők szeme is sokkal nagyobb fénydinamikát képes befogadni, a

kamerák ennél jóval kevesebbet, könnyebben kiég a kép, így a színházi fényvetőkkel másképp kell világítani. A Hevesiben is frontálisan vetített háttér előtt, illetve nagyrészt frontális világítás mellett dolgozunk, a kamera is ebből az irányból forog, ez kezdetben okozott némi nehézséget. A közvetítéseknel közeli képeket is készítünk, ahol az énekes szemárnyéka, mimikája sokkal jobban látható, a színházban legtöbbször nem látjuk ennyire közelről az énekest. Ezeknél a premier plánoknál mindig kellett még lámpa, vagy olyan módon beállítani akár az énekest, akár a lámpát, hogy az ne jelentsen problémát. Ez mindig adott egy külön feladatot, de a világosító csapat gyorsan belerázódott az új helyzetbe, és a rendezők is ráéreztek arra, hogyan helyezzük el a szereplőket és hogyan tudunk 4 kamerával élvezetes műsort készíteni.

A közvetítésekhez használt digitális Sony fényképezőgépeknél számításba kellett vennünk, hogy a rögzítési idő limitje 30 perc volt, innen újra kel-

lett indítani a kamerákat. A vágások miatt azonban sosem vettük egyben fel a teljes produkciót, ez az újraindítás adás közben nem okozott fennakadást. A kamerákat ugyanakkor nem ilyen tartós igénybevételre tervezték, ezért hosszabb távon szük-

Fotó: RÁKOSY PÉTER/MAO

OperaLive-közvetítés fotókamerákkal

ségessé vált az eszközbeszerzés, addig pedig az esetleges túlhevülés ellen különböző praktikákat vetettünk be: hűvösebb teremben dolgoztunk, hűtősort használtunk, nyitva hagytuk az akkumulátor fedelét, és a kamera kijelzője helyett inkább a keresőt használtuk. Összességében a csaknem száz közvetítésből is csak egy-két esetben szembe-sültünk technikai problémával, de ilyenkor másik kamerára tudtunk váltani.

A fényképezőgépek kiváltására a szállítás esészsága miatt végül idén január-februárban került sor. Ekkor érkezett hat darab Blackmagic stúdiókamera, melyeket februártól a nagyszínpadi fizetés előadások streamközvetítéseire is használtunk. A cég fiatal márkának mondható a televíziós kamerák piacán, de sokan szeretik és vásárolják a termékeiket, mert jóval olcsóbbak, mint a klasszikus nagy márkák, ráadásul komplett stúdiószereteket is forgalmaznak, így a kínálatukban a kamerák mellett keverőpult, valamint utasító- és rögzítőrendszer is megtalálható, és a nagy gyártók árainak töredékéből kihozható egy kisebb stúdiót kiszolgáló rendszer. Ez nálunk is teljesen bevált, csak az optikák okoztak kisebb fejfájást, mivel a régi optikák nem kompatibilisek ezekkel a kamerákkal, így ezeket külön kellett beszerezni. A kamerákon egy nagy, 11-12 colos kijelző fogadja az optikát, ebbe dugjuk a kábeleket, melyek a keverőpultba futnak be, ahonnan aztán a bejövő képek szabadon válogathatók, vághatók, előkészíthetők.

Hagyományosan a stúdiókamerák többségét nagy, masszív statívon, guruló lábakon, akár hidraulikus emelővel használják, nálunk a rendszer jóval szerényebb kialakítású. Mivel nincs akkora tehetetlenségük, érzékenyebbek a mozgásokra, ezért jól jön a szakmai rutin, és olyan kamerakezelési technikákat alkalmazunk, amivel az ilyen típusú kockázatokat csökkenteni tudjuk.

Kovács Márk
vezető operatőr